

ДОМЕСТИКАЦІЙНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ ІНТЕР'ЄРНИХ ОЗНАК АМЕРИКАНСЬКИХ НОРОК

Гурко Є.Ю., асистент
Мажилівська К.Р., асистент

Одеський державний аграрний університет

Американська норка найпоширеніший об'єкт хутрового звірівництва [1]. У зв'язку з тим, що норка давно розводиться у неволі, тварини зазнали доместикаційних змін багатьох ознак порівняно з вихідною дикою формою. Зміни величини звірів пов'язані з селекцією, що постійно ведеться, на збільшення площі шкурки, одного з найважливіших факторів, що підвищують її вартість. У природі умови та спосіб життя у процесі еволюції сприяли виживанню особин певного розміру, тілобудови та забарвлення [3]. За період клітинного розведення у норок істотно покращилися всі ознаки, що селекціонуються: відтворювальна здатність, розмір тіла, якість і забарвлення волосяного покриву.

Ключові слова: *доместикація, морфологія, американська норка, маса, довжина, печінка, серце, нирки, легені.*

Метою наших досліджень було проаналізувати доступні літературні данні щодо вивчення укрупнення розміру американської норки та перетворення інтер'єрних ознак у процесі доместикації.

Постановка проблеми. Вивчення пристосованості хутрових звірів в умовах одомашнення є фундаментальним завданням, спрямованим на підвищення продуктивності тварин, адаптаційного потенціалу, стійкості до захворювань, умов годівлі та утримання [4].

Одомашнення більшості хутрових звірів почалося понад 100 років тому. В даний час основним об'єктом розведення є американська норка, через яку можна отримати високоякісне хутро. У зв'язку з цим вчені здебільшого зосереджуються на вивченні шкіри та хутра, а досліджень інтер'єрних показників норки мало.

Основні матеріали досліджень. Штучний відбір під час селекції на укрупнення сприяло значному збільшенню розміру тіла клітинних американських норок. Середня жива маса норок збільшилася більш ніж 2,5 рази проти своїх диких предків [2]. Вивчення росту є основним питанням для виявлення закономірностей онтогенезу тварин. Багато дослідників займалися вивченням особливостей зростання та розвитку різних видів хутрових звірів.

З укрупненням норок відповідно змінилися і їхні внутрішні органи. Розміри та пропорції внутрішніх органів є результатом філогенетичного розвитку та пристосувальної еволюції виду. Як видові ознаки внутрішні органи настільки ж специфічні, як величина тіла [1].

Печінка відіграє центральну роль у забезпеченні динамічної рівноваги білків, обміні амінокислот та ліпідів. У ній здійснюються всі важливі види метаболізму вуглеводів: утворення глюкози, синтезу або розпаду глікогену тощо. Накопичення або синтез глікогену відображається на абсолютній масі печінки. Маса печінки збільшилася у норок у процесі доместикації пропорційно до збільшення маси тіла [3].

Нирки є найважливішими органами виділення. Вони видаляють з організму воду та розчинені в ній продукти обміну речовин. Хоча обсяг метаболічних перетворень із збільшенням розміру тіла зростає, напруженість обміну не зазнає тих різких та сильних змін, які спричиняє енергійна рухова активність. Середній рівень інтенсивності метаболізму в неволі нижчий, ніж у природі, і кількість продуктів обміну, що підлягають видаленню, отже, менша [1,2].

З обмеженням рухової активності та вимушеною гіподинамією у норок знизилась енергетичні затрати на активну локомоцію, а навантаження на серцево-судинну систему значно скоротилось. Маса серця як показник активності тварин визначає ступінь їх енергетичних затрат. У норки клітинного розведення відносна маса серця зменшилася в порівнянні з дикими.

Серце та легені тварин знаходяться у тісному морфофункціональному взаємозв'язку. При більшій відносній масі легень у норок відзначається і вищий індекс серця. Помітно різке збільшення маси легень та серця, що вказує на збільшення загального масштабу того, що відбувається в тілі метаболізму [3].

Висновки. Клітинне утримання справило також певні зрушення у морфологічному та функціональному стані внутрішніх органів американської норки. Штучний відбір мав у цьому лише непряме значення оскільки селекція велася не за цими ознаками. Однак збільшення живої маси тіла вимагало від відповідних систем пропорційного посиленого постачання поживними речовинами та енергією. Відхилення у сучасних клітинних норок в абсолютній і відносній величині органів мають явне адаптивне походження. Протягом усього періоду стихійної доместикації зміни величини органів відбувалися нерівномірно.

Список використаних джерел

1. Ivonin Yu. V., Ivonina O. Yu. Morphometric characteristics of the internal organs of the American mink (*Ustela vison* Schreber, 1777), living in the Goloustnaya river basin, and the cell mink of the Bolsherechenskoye animal farm in the Irkutsk region // Bulletin of the Irkutsk State Agricultural Academy. 2012.

2. A.A.Khodusov. Morphometric Features Of Minks In Relation To The Breed / A. A. Khodusov M. E. Ponomareva V.I. Konoplev/ Article in Mammalian Biology - Zeitschrift fur Saugetierkunde. 2012. P. 345-350

www.researchgate.net/publication/330721293

3. Melero, Y. Visón americano – Neovison vison. En: Enciclopedia Virtual de los Vertebrados Españoles / Melero, Y., Palazón, S. Salvador, A., Cassinello, J./ Museo Nacional de Ciencias Naturales, Madrid. 2011.

<http://www.vertebradosibericos.org/>

4. A.Mucha. [How Selective Breeding Has Changed the Morphology of the American Mink Neovison vison A Comparative Analysis of Farm and Feral Animals/](https://doi.org/10.3390/ani11010106) Anna Mucha Magdalena Zato 'n-Dobrowolska, Magdalena Moska Heliodor Wierzbicki Arkadiusz Dziech Dariusz Bukaci and Monika Bukaci / *Animals* 2021, 11, 106. <https://doi.org/10.3390/ani11010106>
<https://www.researchgate.net/publication/348297072>

УДК: 636.22/.28.085.52(477.74)

ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ КУКУРУДЗЯНОГО СИЛОСУ ПРИ ВИРОБНИЦТВІ МОЛОКА В УМОВАХ ПВДНЯ УКРАЇНИ

Елфеел Айман Анвар Алсаліхін, аспірант,

E-mail: aymanalaraiby87@gmail.com

Кірович Н. О., к. с.-г. наук, доцент, завідувач кафедри ТВПШТ,

E-mail: kirovich.natalya.2017@gmail.com

Сусол Р. Л., д. с.-г. наук, професор кафедри ТВПШТ, E-mail: r.susol@ukr.net

Одеський державний аграрний університет

Актуальність теми. За будь-яких обставин розвитку цивілізацій, продовольча безпека є однією з пріоритетних задач розвитку будь-якої цивілізованої держави. Вирішити такі завдання без розвитку молочного скотарства є малоімовірним, оскільки понад 95,0% від світового валового виробництва молока припадає на коров'яче та буйволяче молоко [1], причому лєвова частка – це саме коров'яче молоко. Виходячи з того, що велика рогата худоба – це жуйні тварини, для ефективного виробництва бажаної кількості молока оптимальної якості їхній організм потребує фуражних кормів за українськими технологіями годівлі на кшталт силос кукурудзяний, сінаж та сіно злакові або бобові, солону, тощо [2]. Питома вага фуражних кормів в структурі «здорового» раціону годівлі сучасних генотипів молочних корів повинна становити 60,0% і більше.

Під поняттям «молоко оптимальної якості» слід розуміти молоко, що містить не менше 3,0% білка і більше (молоко придатне для сироваріння) та відповідно 3,6% жиру і більше, проте за обов'язкового дотримання співвідношення жир: білок, яке повинно складати 1,2 : 1, що в першу чергу свідчить про відсутність метаболічних розладів у організмі корови на кшталт ацидоз, кетоз, тощо [3]. Досягнути необхідного балансу між білком і жиром коров'ячого молока без раціонального використання фуражних кормів в практичних виробничих умовах є досить важко, особливо, без застосування спеціальних добавок на кшталт буферів рубця і т. д.

Мета нашої роботи полягала у визначенні середньостатистичної якості базового фуражного корму (кукурудзяного силосу) на прикладі пересічного господарства з виробництва молока Одеської області.